

Type vraag: *Vraag om uitleg*

Van: Celia Groothedde

Datum van indiening: 22/09/2026

Aan: **Elke Van den Brandt**

Bevoegdheden: collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid

Onderwerp: kwaliteit en toegankelijkheid van de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel

Mevrouw het collegelid,

Op 9 september publiceerden BRUZZ en Knack een analyse van meer dan 3.300 inspectieverslagen. Voor Brussel is de conclusie hard: 23 procent van de Nederlandstalige crèches kreeg de afgelopen vier jaar een advies tot handhaving. In Antwerpen en Gent is dat 11 procent, in heel Vlaanderen 10. Onze inspecteurs trekken dus dubbel zo vaak aan de alarmbel. En slechts drie op de tien Brusselse crèches kregen de voorbije drie jaar minstens twee inspecties, we weten dus zelfs niet wat we niet zien.

Het scherpste cijfer gaat over prijszetting. In Brussel kreeg 64 procent van de opvang met vrije prijs al eens een advies tot handhaving, tegenover 12 procent van de inkomensgerelateerde crèches. Vijf keer zo vaak. In Vlaanderen bestaat dat verschil ook, maar veel minder uitgesproken. Uw pleidooi voor meer inkomensgerelateerde plaatsen wordt hier dus zwart op wit bevestigd, en daar sta ik volledig achter.

Maar ik wil vandaag een stap verder gaan, want het label "inkomensgerelateerd" is op zich geen kwaliteitsgarantie, en al zeker geen sociale garantie.

Er zijn organisatoren met inkomenstarief die écht sociaal werken: ruime respijtdagen, geen penalisatie als een kind ziek is, geen extra kosten bovenop de dagprijs. En er zijn organisatoren met dat identieke tarief die het omgekeerde doen: een minimum aan respijtdagen, een doktersbriefje voor elke dag, en daarna elke afwezige dag integraal aangerekend, soms aan de maximumdagprijs, ook als het kind in het ziekenhuis ligt. Daar bovenop komen supplementen voor voeding en luiers, die volgens de berichtgeving kunnen oplopen tot enkele euro's per dag.

Ik heb het verhaal gehoord van een alleenstaande moeder van wie de baby met een chronische aandoening voortdurend opgenomen moest worden. Elke ziekenhuisdag was voor haar een factuur. Zij stond op het punt haar job op te geven, omdat werken haar meer kostte dan het opbracht. Een teambegeleidster vertelde mij dat gezinnen in armoede in haar opvang zo afgeschrikt raakten door die facturen dat ze hun kind niet meer durfden te brengen, terwijl de rekening gewoon doorliep.

Diezelfde teambegeleidster vertelde mij nog iets. Zij kreeg de opdracht om gericht welgestelde expatgezinnen te werven, en wel zo dat de opvang tegelijk haar diversiteitscijfers haalde én een koopkrachtig publiek binnenhaalde. Laat me heel duidelijk zijn waar de aanklacht ligt: niet bij die gezinnen, wel bij een organisator die met publieke subsidies zijn publiek selecteert op portemonnee en diversiteit reduceert tot een af te vinken vakje. Dit zijn geen officiële overtredingen. Ze staan in geen enkel inspectieverslag. Maar ze ondergraven wel precies datgene waarvoor we die plaatsen hebben gecreëerd.

De onderzoeksjournalistiek toont wat de inspectie vaststelt. Maar verschillende klokkenluiders en specialisten waarschuwen al jaren dat bepaalde commerciële spelers minder investeren in omkadering, gericht jonge kindbegeleiders aanwerven die weinig ervaring hebben en hun arbeidsrechten minder goed kennen, en dat begeleiders zelfs getraind worden in wat ze tegen een inspecteur moeten zeggen. Zorginspectie zegt daar doorheen te prikken. Ik hoop dat oprecht. Maar dan wil ik weten hoeveel meldingen daarover de voorbije jaren zijn binnengekomen en wat ermee gebeurd is, want de bewijslast ligt vandaag volledig bij mensen die hun job riskeren.

Van de nieuwe plaatsen is een aanzienlijk deel vergund aan commerciële kinderopvangbedrijven. Ik vraag niet naar inspecties, ik vraag of men zicht heeft op hoe die plaatsen ervoor staan. Want organisatoren die het meest sociaal werken, hebben vaak de minste slagkracht om dure panden te huren in exact de wijken waar de plaatsen worden toegekend. Zij verliezen het pand aan spelers die in de onderzoekscommissie kinderopvang net berispt werden voor overtal en voor pedagogische en lichamelijke incidenten, praktijken die De Morgen eerder dit jaar nog blootlegde. Zo belonen onze vergunnings- en toewijzingscriteria de portemonnee in plaats van de pedagogie.

Daar komt de Brusselse infrastructuurrealiteit bovenop. 31 procent van de geïnspecteerde crèches hier scoort ondermaats op buitenspel, meer dan in Antwerpen of Gent. Al jaren klinkt de oproep om de nabijheid van een park mee in aanmerking te nemen als buitenruimte, en om de huisvestingsnormen breder te lezen vanuit een dichtbebouwde stedelijke context. Zonder die aanpassing blijven we Brusselse organisatoren afrekenen op een norm die in Brussel fysiek nauwelijks haalbaar is.

Daarom volgende vraag:

kan u toelichten hoeveel inkomensgerelateerde plaatsen Brussel vandaag telt in verhouding tot de andere centrumsteden, hoe de vastgestelde inbreuken zich verdelen over de verschillende subsidietrappen en tussen inkomensgerelateerde en niet-inkomensgerelateerde opvang, of u zicht hebt op de werking van de plaatsen die recent aan commerciële spelers werden vergund, en vooral: op welke manier de VGC — met haar eigen hefboomen van subsidiëring, infrastructuur en pedagogische begeleiding, én in haar onderhandeling met de Vlaamse regering — zal optreden tegen respijtdagen- en supplementenpraktijken die het inkomenstarief uithollen, en de vergunnings- en toewijzingscriteria zal bijstellen zodat sociaal werkende organisatoren en de Brusselse infrastructuurrealiteit niet langer worden afgestraft?

